

Ірина Мельник

Цікаво в кіно стало аж тепер

театр
кіно
обличчя

Ірина Мельник, актриса театру і кіно, 1983 року закінчила школу-студію МХАТу.

Основні ролі в театрі: в **Київському театрі кіноактора** — Зоя у «Випадку з газетної практики» В.Щербакова, режисер Олександр Сміляков, Ася у «Розлученні по-варшавськи» Збігнева Зборовського, режисер Володимир Опанасенко, королева Єлизавета у «Дрібничках» Бернарда Шоу, режисер Валентин Козьменко-Делінде, Настя в «Даху» Михайла Галіна, режисер Марк Нестантинер, Кенді в «Польоті над гніздом зозулі», режисер Володимир Опанасенко, Міріам в «Судному дні» Миколи Мащенко, режисер Віктор Шулаков; в театрі «АРС» — Вона в «Па-де-де» Анатолія Дяченка, режисер Олександр Ігнатуша; в **Українському театрі в Москві** — Неріса в «Оргії» Лесі Українки, режисер Олександр Парра; в **Київському театрі «Браво»** — Хвеська в «Панночці» Ніни Садур, режисер Сергій Федотов, Юніс в «Єлисейських полях» Тенессі Уїльямса, режисер Едуард Митницький, Натуса в «Плачу вперед» Надії Птушкіної, режисер Віталій Новиков; у **Київському театрі «Золоті ворота»** — Еввідіа в «Еввідіці» Жана Ануя, режисер Валерій Пацунов.

Головні ролі в кіно: Женя у «Жінки жартують всерйоз» Костянтина Єршова, Ірина у «За два кроки від раю» Тимура Золоєва, Таня у «Подвигу Одеси» Володимира Стрелкова, Аїда у «Погляді» Валерія Ахадова та Олександра Курбанова, Дружина у «Страчених світанках» Григорія Кохана, Чередарочка у «Вироку» Олега Бійми, Інга у «Тупику» Григорія Кохана, сестра Тура у серіалі «Чорна рада» Миколи Засєєва.

■ Ірина Мельник у фільмі «Тупик». Режисер Григорій Кохан. 1998.

■ Ірина Мельник у виставі «Дрібнички» за Б.Шоу. Режисер Валентин Козьменко-Делінде. Київський театр кіноактора.

■ Ірина Мельник у фільмі «Страчені світанки». Режисер Григорій Кохан. 1996.

53

— Розкажіть, будь ласка, як ви обрали професію?

— Раптово. Якось вирішила вступати до театрального інституту. Мама хотіла, щоб я була кінознавцем, тато хотів мене бачити лікарем, а я... немов уві сні. В п'ять років я точно хотіла бути акторкою, батьки дуже часто водили до театру — я їм вдячна, але потім прийшов момент нерішучості.

— Ви родом з Києва?

— Мама поїхала народжувати мене у Фастів, бо там була акушерка, яка приймала ще моїх батьків. До трьох років я жила у бабусі в селі Офірна під Фастовом, і це було щастям. Була воля, воля і воля. І неймовірна краса навкруги. А потім — дитячий садочок в Києві і все, як у всіх.

— Після школи відразу поїхали вступати?

— Ще складала в школі іспити, а паралельно їздила в Москву. Не знаю, чому, але вдавалося все, брали в усі інститути. Я вибрала школу-студію МХАТ.

— Паралельно вступали до різних вузів?

— Так. У Москві так робили всі.

— Як склалася доля після закінчення?

— Під кінець навчання всі якось поодружувалися, стали москвичами і москвичками, а мені Москва якось не пішла. Чомусь хотілося повернутися. Я була занадто домашньою і, коли уявляла, що треба проходити через якісь фіктивні шлюби, ставало погано. Не захотілося брати на себе цю вагу, воліла втекти. Все було чужим. Коли йшли по вулиці люди,

розмовляючи українською, бувало, — плакала, йшла за ними, слухала. На відстані чомусь страшенно любиш все своє. Але коли приїхала в Київ, то значно нижчий за московський загальний рівень театру мене просто вбивав.

Пішла прослуховуватися до Театру російської драми, але Резнікович не взяв, більше нікуди й не ходила. Пішла на кіностудію ім. О.Довженка працювати. Дуже славна компанія у нас була в Театрі кіноактора. Три повноцінні театральні сезони захопили мене. Я працювала день і ніч. Колеги були здебільшого випускниками Костянтина Петровича Степанкова, а я, хоч і стороння, вписалася у виставу «Дрібнички» за Бернардом Шоу. Ставив Козьменко-Делінде. Мене ввели на роль королеви Єлизавети. Шекспіра грав Олексій Горбунов. Була тоді група кіноакторів, які дуже хотіли займатися театром, а головним режисером був Володимир Дмитрович Опанасенко. В театрі була гарна вистава «Політ над гніздом зозулі», комедій було багато, «Дах» О.Галіна ставив Марк Нестантинер. Я була зайнята в усіх виставах. Були такі дні, коли думала: «Навіщо я їду додому ночувати?» Запам'ятався дуже гарний дух в театрі. Для мене театр — насамперед гарне товариство, група своїх, які мають одну спільну мову. Театральна боротьба, конкуренція незрозумілі для мене. Я боюся і не розумію інтриг. Коли слухаю історії про закулісся, мені стає страшно, а тому не йду в те-

атр. Мені подобається система, коли запрошують на виставу. Ні з ким нічого не ділиш, немає отих складів. Перших. І других. Вважаю все-таки, що в кожного актора має бути свій театр і він має бути домом. Хотілося б, щоб такий рідний театр був і в мене.

— Як у вас в кіно склалася доля?

— Моя проблема в тому, що цікаво в кіно стало аж тільки тепер. Можливо, нещастило на важливі ролі? Як було прикладати до себе якусь радистку Іру? Я ще якось не вміла раніше... Була таким інфантильним дитям, якому пощастило навчатися в найкращому вузі і якому пропонували роботу, а усвідомити це щастя ще не доросла. Я ще не вміла триматися за те, що дається. Легко все робилося, легко відходило. Мені подобається те, що було останнім часом в кіно.

— Це роль у фільмі Григорія Кохана «Тупик»?

— Я дуже змінилася з народженням Сашки. Дитини. Два перші роки, звичайно, ні про що не могло бути мови. Але, пам'ятаю, влітку, коли мама була у відпустці, мене запросив зніматися Бійма, то з'їздила на зйомки і гарно попрацювала навіть у той період. Олег Іванович вміє організувати добру атмосферу. Я грала в його серіалі «Острів любові» із Олегом Савкіним у фільмі «Вирок». Раптом відчула кіно. Його запах, його магію... Подумалося: як же я скутила за ним, як це здорово бути до нього причетною.

— А який досвід був перед тим?

— Було близько 15 картин.

— ...

— Багато. Я знімалася багато. Але ролі якісь такі...

До речі, я багато працювала в Азії. В трьох картинах маю головні ролі. Виглядаю казашкою, хоча те ще в мені тільки українська і польська кров.

— Ви знімалися в основному тоді, коли навчалися в Москві?

— Ні, що ви. Студентам категорично не дозволяли зніматися в кіно. Якось на першому курсі мені влітку вдалося знятися у Єршова у фільмі «Жінки жартують всерйоз». Єршов — нечувано інтелігентний режисер. Він працював з актором, як малював. Легко, аж до непомітного. Деколи здавалося, ніби взагалі нічого не робиш. Але в мене там малесенька, чисто зовнішня робота. Потім була робота на Одеській кіностудії. Одна картина називалася «За два кроки від раю», друга — «Подвиг Одеси». Там були уже головні ролі, як і у «Дайте нам мужчин» (була така картина у Радомира Василевського). На студії імені О. Довженка часто була зайнята в епізодах. А ще я люблю працювати в студентських дипломних роботах.

— У кого з режисерів було найцікавіше працювати?

— Я зрозуміла, що люди мають потрапити один з одним зустрітися. Це як в коханні. Люди або можуть скласти щось одне, або ні. У одного режисера актор може виявитися талановитим, а в іншого — ніяким. Важливий у співпраці момент довіри, щоб тебе побачили, повірили в тебе. Що було, до речі, з Коханом, хоча особливих зауважень і настанов не було з його боку. А що таке життя? Свобода. Мистецтво так само. Для творчості потрібні свобода і впевненість. Інколи буває так, що чим більше ти говориш з режисером про роботу, тим складніше усе виглядає, і врешті перестаєш розуміти, що від тебе, власне, вимагається. У Олександра Володимировича Парри була ідея створити український театр в Москві. Ми ставили «Оргію» Лесі Українки. Були запрошені з Києва на головні ролі я і Влад Задніпровський. Я грала Нерісу. В усіх інших роботах були зайняті українці, що мешкають у Москві, включаючи Ланового.

— Ідея хороша.

— На рівні ідеї це було нічого. Ми гарно жили в готелях типу «Росія», нам платили великі гроші... Зіграли ми три вистави. Парра — геніальний організатор. (До речі, Козьменко-Делінде був художником-постановником, власне, він мене Паррі й порекомендував). Але з Паррою мені було працювати надзвичайно важко, хоча він інтелектуал і дуже красиво вміє пояснювати, що і як акторові робити. Він так гарно говорить. І так багато... Влад Задніпровський просто зійшов з ролі в дорозі. На одній із репетицій після довгих розмов він запитав: «Що я мушу грати?» А Парра подумав та й каже: «Ну, зіграйте родинку на її плечі!» Влад тоді: «Я нічого більше не розумію. Я пішов». Але переконана — поряд може знайтися актор, здатний зрозуміти саме такого режисера, і для нього такий режисер виявиться простим і ясним. Мені ще подобається Тимур Золоєв, я грала в його фільмі головну роль, але була ще негоотовою сприймати якісь важливі глибокі речі. Свідоме, професійне ставлення до своєї роботи до мене

прийшло значно пізніше, ніж мені того б хотілося. Я дуже довго залишалася дитиною.

— Мені сподобалося, як у фільмі «Тупик» ви зваблюєте молодого хлопця примарою «красивого життя», коли випливаєте із-за білих летючих фіранок вікна, як з-за куліс, немов якесь екзотичне фламінго. «Купаючись» у тих шовкових хвилях, ваша героїня дає коханцеві накази у формі пристрасного шепоту. Цей епізод вигадали ви?

— Ми придумували все разом. Взаєморозуміння в творчості дуже багато важить.

Коли я читаю сценарій, то або уявляю персонажа живою людиною, або ні. Від цього багато залежить. Безумовно, режисер може змінити сценарій, поміняти акценти, він інтерпретує, як музикант, та написаний текст в будь-якому випадку залишається текстом. Кокотюха — дуже гарний молодий письменник, але біда в тому, що фільм був дуже дешевим і знімався поспіхом, а тому багато що було втрачено.

Втім, прийшов такий час, що треба працювати або так, або ніяк. Треба навчитися знімати кіно й у таких умовах. Я схилилася перед людьми, які люблять свою ледь живу кіностудію, не йдуть з неї і працюють за копійки. Ці люди, від гримерів-костюмерів до всіх інших, надіються, що колись це все оживе. Але кіностудія — не квітка, яку один раз полив — і вона розправилася від спеки. Має пройти немало часу, аби ми відновили те, що загубили.

— Ми розмовляли про співпрацю з режисерами, а з партнерами-акторами як у вас склалися стосунки? Були якісь душевні стосунки?

— А тільки такі й були. Я дуже люблю Костя Петровича Степанкова. Мені видається, що за декілька хвилин спілкування з ним отримуєш подарунок. Оце ми вчора зустрілися з Перфіловим Левом Олексійовичем на кіностудії, обнялися... Я завжди щаслива бачити його. Так само, як і Сердюка, і Миргородського. Я не можу працювати з людьми, яких не люблю. Не мати позитивних емоційних контактів з людьми — значить обкрадати себе.

— Ви відчуваєте подібні контакти з глядачами у театрі?

— Безумовно. Після вдалої вистави деколи буває такий стан, коли все видається для тебе можливим. Коли граєш у комедії і люди аж ікають від сміху, то відчуваєш себе щасливою. За роботою, коли її немає, скучаєш, як за коханою людиною.

Нас, акторів, дуже багато. Про рідних, кровних істот, хоча їх мало, ми згадуємо здебільшого в нещасті, а з друзями, колегами спілкуємося дуже часто, постійно. Якщо ти пережив з кимось з акторів на сцені щось значуще, — не забудеш цю людину ніколи. Навіть коли довго її не бачиш, вона на особливому місці. Я була зайнята у виставі «Па-де-де» за п'єсою Дяченка, яку ставив Сашко Ігнатуша, і там у мене був партнер Толя Карелюга. Вистава вже не йде, а він час від часу дзвонить мені: «Давай якось поновимо «Па-де-де»». Між нашими персонажами відбувався якийсь особливий контакт (я не маю на увазі флірти і всяке таке). Пам'ятаю, прийшла його дружина й побачила, як він піднімає мене в одній з мізансцен. Після вистави каже: «Толя, в тебе грижа. Ти що оце виробляєш? Тобі ж більше чотирьох кі-

лограмів в руки брати не можна». Я йому: «Толя, нехайно змінюємо малюнок». А він мені: «Ніколи. Вбити таку мізансцену! Нехай краще буде грижа». Я не вірю, що якась тварюка може бути хорошим актором чи художником. Ти можеш віддати тільки те, що в тобі є.

Я незадоволена, що завжди бігаю, завжди не встигаю, від мене йде хаотична якась енергія... Дивлюся на спокійних людей і заздрю. В усіх у нас важке життя, але є люди затишні і зовсім інші.

— Де ви зараз зайняті?

— Я працюю в театрі «Браво». Мене запросила Любов Вікторівна рік тому. Там мені пощастило працювати з Митницьким в «Єлісейських полях». У цій виставі в мене невеличка роль. Я його вважаю тонким психологічним режисером. В театрі «Золоті ворота» я зіграла Еврідіку. Валерій Пацунов, до речі,

побачив мене вперше в «Єлісейських полях» і запросив на цю роль. Але, на жаль, театр не має приміщення, арендувати зал коштує дорого, і вистава фактично не грається. А жаль, бо працюють там прекрасні актори. В кіно останнім часом була зайнята в «Тупику» Кохана і в «Чорній раді» Засєєва. Маю запрошення від Одеської кіностудії, від режисера Сергія Рахманіна на зйомки спільні з Аргентиною, але це все такі примарні проекти.

На жаль, зупинилася робота над п'єсою Лесі Українки «Камінний господар» з дуже цікавим режисером Григорієм Максименком. Я мрію, щоб знайшлися гроші продовжити цю роботу. Актори готові навіть безкоштовно працювати, але декорації, костюми... В будь-якому випадку вистава мусить щось коштувати.